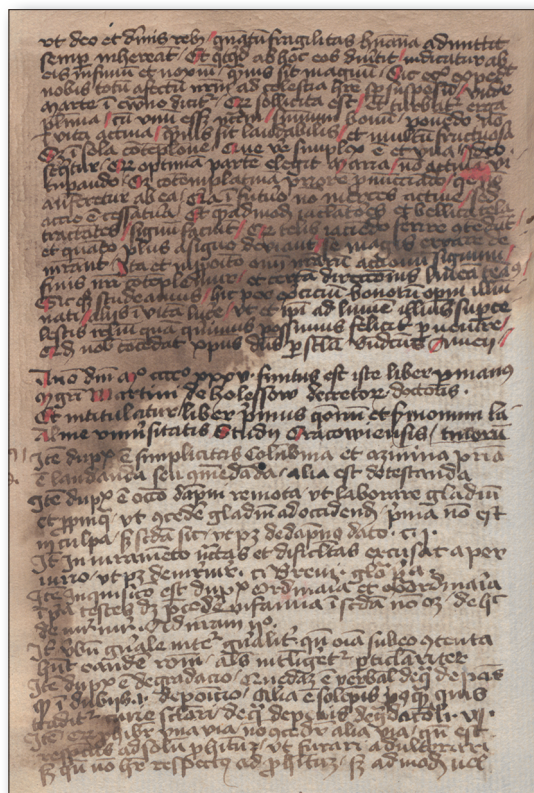

MARCIN Z HOLESZOWA

(zm. ok. 1440 r.)

Był synem Szymona z Holešova, miasteczka położonego na Morawach. Na studia uniwersyteckie udał się do Pragi, gdzie najpierw zapisał się w 1389 r. na uniwersytet prawniczy i został członkiem nacji czeskiej. Następnie podjął studia z zakresu sztuk wyzwolonych na drugim praskim uniwersytecie i uzyskał w Wielkim Poście 1398 r. bakalaureat *artium*, zaś stopień magistra sztuk wyzwolonych w bliżej nieokreślonym czasie, bowiem jego promocja magisterska nie została odnotowana w *Liber decanorum*. Od 1406 r. występował na Morawach jako notariusz publiczny z nominacji cesarskiej (*imperiali auctoritate*). Ponadto w latach 1413–1414 był plebanem w Ždárze oraz kapelanem wieczystym w kaplicy pw. św. Piotra zamku w Boskovicach. Wtedy pełnił również funkcję notariusza Erharda z Kunštátu, starosty morawskiego. W 1428 r. przeniósł się do Krakowa i jako magister *artium* został wpisany do *Metryki* uniwersytetu. Zapewne nostryfikował się na Wydziale Sztuk Wyzwolonych

i podjął na nim wykłady, natomiast na Wydziale Prawa kontynuował rozpoczęte w Pradze studia z prawa kanonicznego pod kierunkiem doktora dekretów Jana Elgota. Niebawem został licencjatem dekretów. Mowę promocyjną zaczynającą się od słów: *Sequamini vestigia eius* wygłosił z tej okazji Elgot, wspominając w niej o opuszczeniu przez Marcina ojczystego kraju i przybyciu do Krakowa celem studiowania prawa. Przed 1435 r. Marcin z Holeszowa osiągnął doktorat dekretów. Tym razem Jan Elgot w mowie promocyjnej *Estote prudentes* dywagował na temat imienia Marcina i nawiązał do upadku Czech z powodu husyty-

Autograf i kolofon z podpisem Marcina z Holeszowa (BJ rkps 2513, k. 323v)

zmu. Zaraz po promocji Marcin z Holeszowa rozpoczął wykłady z prawa kanonicznego i został wpisany na oficjalną listę profesorów do *Metryki*. Niewątpliwie stał się też członkiem Kolegium Jurystów. Należał do grona krakowskich uczonych zwalczających husytyzm. Nawiązał bliskie kontakty z otoczeniem Władysława Jagiełły i pełnił funkcję kaznodziei na dworze królewskim. Na potrzeby kaznodziejskiej posługi kopiował kolekcje kazań *de tempore et de sanctis* oraz kwestie teologiczne. W Bibliotece Jagiellońskiej zachowały się dwa rękopisy (1301, 2513) przepisane ręką Marcina, pierwszy z nich powstał w latach 1413–1414, zaś drugi w 1435 r.

Zmarł w Krakowie około 1440 r. Egzekutorami jego testamentu byli doktorzy dekretów Paweł z Zatora i Michał z Szydłowa. W wypominkach uniwersyteckich wymieniano Marcina z Holeszowa w grupie zasłużonych profesorów prawa kanonicznego.

BJ rkps 1301, 2513; 7759, k. 265; *Album seu matricula facultatis iuridicae Universitatis Pragensis ab anno Christi 1372 usque ad annum 1418* [w:] *Monumenta Historica Universitatis Carolo-Ferdinandae Pragensis*, t. 2, p. 1, Pragae 1834, s. 43; *Catalogus BJ* 1 s. 166; 8 s. 37, 184–195; 9 s. 28; *Liber decanorum facultatis philosophicae Universitatis Pragensis ab anno Christi 1367 usque ad annum 1585*, pars 1 (1367–1419) [w:] *Monumenta Historica Universitatis Carolo-Ferdinandae Pragensis*, t. 1, p. 1, Pragae 1830, s. 331; MUK 1400–1508 s. 35 [P198]; Wiślocki *Katalog rękopisów BJ* s. 599; S. Dobrzański, *Marcin z Holeszowa* [w:] *SPTK* 3 s. 55; J. Fijałek, *Mistrz Jakób z Paradyża i Uniwersytet Krakowski w dobie soboru bazylejskiego*, t. 1, Kraków 1900, s. 192–193; *Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej nr 7001–8000*, cz. 2: nr 7501–7800, oprac. A. Jałbrzykowska przy współudziale Z. Łagodowej i J. Zatheya, Kraków 1966, s. 212; Kowalczyk *Colligite* s. 195, 198, 359, 363; Kowalczyk *Krakowskie mowy* (wg indeksu); J. Nuhlíček, *Veřejní notáři v českých městech, zvláště v městech pražských až do husitské revoluce*, Praha 2011, s. 255, nr 775; K. Ożóg, *Uczni w monarchii Jadwigi Andegaweńskiej i Władysława Jagiełły (1384–1434)*, Kraków 2004 (wg indeksu); Tříška s. 352; J. Wolny, *Kaznodziejstwo* [w:] *Dzieje teologii katolickiej w Polsce*, t. 1: *Średniowiecze*, Lublin 1974, s. 290.

Krzysztof Ożóg